

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

*Θέματα εξυπηρέτησης δικηγόρων
από υπηρεσίες αλλοδαπών Περιφέρειας και Δήμων*

<i>Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Ανδρέας Τάκης</i>
<i>Χειριστές: Ισαβέλλα Μονιούδη, Γρηγόρης Τσιούκας</i>

Νοέμβριος 2007

Εισαγωγική περίληψη:

Οι σχέσεις μεταξύ υπηρεσιών αλλοδαπών και πληρεξούσιων δικηγόρων απασχολούν συστηματικά τον Συνήγορο του Πολίτη. Παρά τις όποιες παρεμβάσεις της Αρχής σε επιμέρους θέματα είναι σαφές ότι παραμένουν προβλήματα, των οποίων η επίλυση προϋποθέτει την καλοπροαίρετη και εποικοδομητική προσέγγιση και τη συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων πλευρών, περιλαμβανομένων και των δικηγορικών συλλόγων.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται δύο συγκεκριμένες υποθέσεις που απασχόλησαν την Αρχή μας το προηγούμενο διάστημα και αφορούσαν το ζήτημα της εξουσιοδότησης αλλοδαπού προς δικηγόρο.

Στη μία περίπτωση οι υπηρεσίες αναγνώρισαν ότι, εφόσον ο πληρεξούσιος δικηγόρος έχει ήδη προσκομίσει εξουσιοδότηση θεωρημένη από την αστυνομία κατά την υποβολή της αίτησης του εντολέα του για την άδεια διαμονής του, είναι καταχρηστικό να του ζητείται η προσκόμιση και νέας εξουσιοδότησης θεωρημένης από την αστυνομία όταν προσέρχεται για να λάβει ενημέρωση ως προς την πορεία εξέτασης του αιτήματος. Ως λύση στο πρόβλημα έγινε αποδεκτό από το Υπουργείο Εσωτερικών η χορήγηση στο δικηγόρο ακριβούς αντιγράφου της κατατεθείσας εξουσιοδότησης, το οποίο μπορεί αυτός να προσκομίζει κάθε φορά που προσέρχεται στις υπηρεσίες αλλοδαπών για θέματα σχετικά με την ενημέρωση ως προς την πορεία της υπόθεσης του εντολέα του.

Στη δεύτερη περίπτωση η Περιφέρεια Αττικής αποδέχτηκε την άποψη της Αρχής μας ότι, όταν ο πληρεξούσιος δικηγόρος προσέρχεται στην υπηρεσία για την ενημέρωσή του ως προς την εξέλιξη της υπόθεσης του εντολέα του, η εξουσιοδότησή του μπορεί να είναι θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής και από άλλες δημόσιες υπηρεσίες, σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, και όχι αποκλειστικά από την αστυνομία.

Αναλυτικότερη παρουσίαση υποθέσεων:

α) Μέχρι πρότινος, για την ικανοποίηση αιτημάτων παροχής πληροφοριών ως προς την πορεία εξέτασης φακέλων για χορήγηση ή ανανέωση άδειας διαμονής, οι Δήμοι της χώρας απαιτούσαν από τους δικηγόρους των ενδιαφερόμενων την προσκόμιση εξουσιοδότησης με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος αποκλειστικά από αστυνομική αρχή, ακόμη και στις περιπτώσεις εκείνων που ήδη είχαν προσκομίσει τη σχετική εξουσιοδότηση κατά τη διαδικασία υποβολή αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης της άδειας διαμονής.

Με αφορμή σχετική αναφορά, ο Συνήγορος του Πολίτη έκρινε ότι η προαναφερόμενη πρακτική είναι παράτυπη, καθώς το επίμαχο έγγραφο βρίσκεται υποχρεωτικά κατατεθειμένο στο φάκελο του ενδιαφερόμενου αλλοδαπού. Και τούτο διότι η προσκόμισή του, βάσει των ισχυουσών διατάξεων, αποτελεί προϋπόθεση για την επιβολή αρχικής αίτησης ή για κάθε αίτηση ανανέωσης άδειας διαμονής από πληρεξούσιο δικηγόρο.

Μετά από παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη το Υπουργείο Εσωτερικών υιοθέτησε με έγγραφό του την εξής λύση στο πρόβλημα: κατά το χρόνο κατάθεσης της αρχικής αίτησης για χορήγηση ή ανανέωση άδειας διαμονής από πληρεξούσιο δικηγόρο χορηγείται σ' αυτόν, κατ' αίτησή του, ακριβές αντίγραφο της εξουσιοδότησης. Το έγγραφο αυτό θα προσκομίζει ο αιτών στην αρμόδια υπηρεσία κάθε φορά που αιτείται την παροχή πληροφοριών για την πορεία εξέτασης του φακέλου των εντολέων του.

β) Μετά από σχετική αναφορά της «Ομάδας δικηγόρων για τα δικαιώματα προσφύγων και μεταναστών» ο Συνήγορος του Πολίτη διατύπωσε με το υπ' αριθμ. πρωτ. 3713/07.2.1/2007 έγγραφό του τον προβληματισμό του ως προς την ορθότητα της ερμηνείας του άρθρου 73 παρ.1 του ν.3386/2005, όπως αυτό ισχύει σήμερα, την οποία υιοθετούσαν οι αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας Αττικής. Σύμφωνα με αυτήν, η υποχρέωση της θεώρησης του γνησίου της υπογραφής αποκλειστικά από τις αστυνομικές αρχές δεν αφορά μόνο στις περιπτώσεις υποβολής διά πληρεξουσίου αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής, αλλά καταλαμβάνει και οποιαδήποτε άλλη ενέργεια του πληρεξουσίου ενώπιον των υπηρεσιών της Περιφέρειας, ακόμη και όταν πρόκειται για εξουσιοδότηση προς δικηγόρο προκειμένου αυτός να διερευνήσει ενώπιόν τους και για λογαριασμό του εντολέα του σε ποιο στάδιο βρίσκεται η εξέταση ενός φακέλου. Ο Συνήγορος του Πολίτη επεσήμανε ειδικότερα τα εξής:

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 73 παρ.1 του ν.3386/2005, όπως ισχύει μετά την τροποποίηση της με το ν.3536/2007, *«Με την επιφύλαξη της καθιέρωσης του αυτοτελούς εγγράφου, η υποβολή αίτησης για αρχική χορήγηση άδειας διαμονής ή για κάθε ανανέωση αυτής μπορεί να γίνει είτε με αυτοπρόσωπη παρουσία του υπηκόου τρίτης χώρας είτε με εκπροσώπησή του από πληρεξούσιο δικηγόρο είτε από συζύγους, ανιόντες και ενήλικους κατιόντες. Η πληρεξουσιότητα αποδεικνύεται εγγράφως με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος αποκλειστικώς από αστυνομική αρχή».*

Από τη νομοτεχνική κατάστρωση και διατύπωση της επίμαχης διάταξης προκύπτει ότι η ρύθμιση περί θεώρησης του γνησίου της υπογραφής αποκλειστικά από τις αστυνομικές αρχές αναφέρεται περιοριστικά στις περιπτώσεις υποβολής αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής. Περαιτέρω, η ρύθμιση του άρθρου 73 παρ.1 δεν επιβάλλει την αποκλειστικότητα της θεώρησης της υπογραφής από τις αστυνομικές αρχές όταν πρόκειται για οποιαδήποτε άλλη ενέργεια ενώπιον των αρμόδιων αρχών που αφορά θέματα αλλοδαπών. Κατά συνέπεια, στις περιπτώσεις αυτές βασίμως μπορεί να υποστηριχθεί η άποψη ότι βρίσκουν πεδίο εφαρμογής οι γενικώς ισχύουσες διατάξεις του Κ.Δ.Διαδ. που αναγνωρίζουν την ισχύ της θεώρησης του γνησίου της υπογραφής από οποιαδήποτε διοικητική αρχή. Η άποψη δε αυτή ενισχύεται και από το γεγονός ότι ο νομοθέτης επέλεξε να αντικαταστήσει την αρχική ρύθμιση του άρθρου 73 παρ.1, η οποία προέβλεπε ρητά ότι *«[...] Σε κάθε άλλη περίπτωση [πέραν υποβολής της αίτησης για χορήγηση ή ανανέωση της άδειας διαμονής, η οποία απαιτούσε αποκλειστικά την αυτοπρόσωπη παρουσία του αλλοδαπού] η σχετική πληρεξουσιότητα αποδεικνύεται εγγράφως με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής εξουσιοδοτούντος από αστυνομική αρχή [...]».*

Είναι σαφές ότι υπό το καθεστώς της αρχικής ρύθμισης η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής αποκλειστικά από τις αστυνομικές αρχές επιβαλλόταν από το νόμο για κάθε συναλλαγή διά πληρεξουσίου με τις αρμόδιες αρχές. Με την τροποποίηση, όμως, που επέφερε η διάταξη της παρ.1 του άρθρου 14 του ν.3536/2007, εν όψει και της ανάγκης περιοριστικής εν προκειμένω ερμηνείας, η προσέγγιση αυτή πλέον δεν βρίσκει νόμιμο έρεισμα.

Κατόπιν αυτών, ο Συνήγορος του Πολίτη έκρινε ότι η θεώρηση του γνησίου της υπογραφής αλλοδαπού σε εξουσιοδότηση προς τρίτα πρόσωπα, και ειδικά προς δικηγόρους, για οποιοδήποτε άλλο θέμα πέραν της υποβολής αιτήματος αρχικής

χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής είναι δυνατόν να πραγματοποιείται όχι μόνο από τις αστυνομικές αρχές, αλλά και ενώπιον κάθε άλλης διοικητικής αρχής.

Σε συνέχεια των παραπάνω, η Περιφέρεια Αττικής απέστειλε το υπ' αριθ. πρωτ. ΦΓ/162023/2007 έγγραφό της με το οποίο έγιναν δεκτές επί της ουσίας οι παραπάνω απόψεις της Αρχής μας στο βαθμό που, όπως αναφέρεται στο εν λόγω έγγραφο, «Κατά το μέρος που αφορά στην ενημέρωση των πληρεξούσιων δικηγόρων για την πορεία της υπόθεσης του εντολέα τους δεν αναζητείται πλέον το γνήσιο της υπογραφής από αστυνομική αρχή στην εξουσιοδότηση».